

“БЕГАЛЦИТЕ И МИГРАЦИЈАТА ВО КОНТЕКСТОТ НА БАЛКАНСКАТА РУТА – ДИСКУРСОТ ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА ВРЕМЕ НА ПРЕДВРЕМЕНИТЕ ОПШТИ ИЗБОРИ 2020 ГОДИНА”

БЕГАЛЦИ

ИСТРАЖУВАЊЕ

ПОЛИТИКА

ВЕСТИ

ИЗБОРИ

ЈАВНОСТ

МИГРАЦИЈА

МЕДИУМИ

**ЦЕНТАР ЗА ПРАВО НА
БЕГАЛЦИ И МИГРАЦИЈА**

ПРИ ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ – СКОПЈЕ

UNHCR
The UN Refugee Agency

6

Студенти

Ментори

3

4

Месеци историски преглед

Месеци главен истражувачки период

5

3

Главни области на дискурси (јавен, медиумски и политички)

Фокусни групи (СДСМ, ВМРО-ДПМНЕ, етнички Албански блок, социјални медиуми, мејнстрим медиуми, други политички партии и движења)

6

1433

Извори (вести, постови, претстави, пресконференции, настани, изјави, дебати, митинзи, написи, колумни, интервјуа, видео записи)

Сеопфатна студија која ќе биде објавена во ноември 2020

1

ФАКТОГРАФСКА ОСНОВА

Проектот цели да ги идентификува и анализира јавниот, политичкиот и медиумскиот дискурс во Северна Македонија по прашањата поврзани со бегалските и миграциските движења во контекстот на Балканската рута пред и во текот на политичката кампања за предвремените парламентарни избори во 2020 година. Одлуката на лидерите на ЕУ за понатамошно одложување на пристапните преговори со Северна Македонија и Албанија од октомври 2019 година предизвика огромно незадоволство во земјата а ситуацијата дополнително се усложни на почетокот на пролетта заради КОВИД -19 пандемијата кога предвремените парламентарни избори беа одложени. Веќе сериозната политичка ситуација беше дополнително предизвикана и од засилените бегалски и миграциски движења, поттикнувајќи национализам, ксенофобија и говор на омраза во јавниот, политичкиот и медиумскиот дискурс.

Нашата група на истражувачи е составена од студенти- алумни на Клиниката за бегалско право и менторски тим составен од професори при Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

Ова истражување е направено со поддршка од Претставништвото на УНХЦР во Северна Македонија. Содржината на оваа публикација не секогаш ги одразува мислењата и ставовите на УНХЦР ниту го обврзува УНХЦР.

ИСТРАЖУВАЧИ

1. Софија Волчевска
2. Лина Дамчевска
3. Марија Делова
4. Марија Зеленковска
5. Ивана Иванова
6. Димитриј Настевски

МЕНТОРИ

- Проф. д-р Сашо Георгиевски
- Проф. д-р Ирена Рајчиновска Пандева
- Проф. д-р Елена Михајлова Стратилати

ФОКУСНИ ГРУПИ НА ИСТРАЖУВАЊЕ

- СДСМ (Социјал Демократски Сојуз на Македонија)
- ВМРО-ДПМНЕ (Внатрешно Македонска Революционерна Организација – Демократска Партија за Македонско Национално Единство)
- Етнички Албански политички блок (вклучувајќи ја ДУИ/Демократска Унија за интеграција, БЕСА/БЕСА Движење, ДПА/Демократска Партија на Албанците, Алијанса за Албанците и Алтернатива)
- Други политички партии и движења
- Мејнстрим медиумите
- Социјалните медиуми

ВРЕМЕНСКА РАМКА

- Исторска позадина и контекст на истражувањето – од октомври 2019 до почетокот на 2020 година
- март 2020 – до појавата на Ковид -19 (прв предизборен период)
- појава на Ковид-19
- изборна кампања

КЛУЧНИ ТОЧКИ

Одлуката на лидерите на ЕУ за понатамошно одложување на пристапните преговори со Северна Македонија од октомври 2019 година иницираше излив на незадоволство и ја постави сцената за национализам, популизам, па дури и евроскептицизам. Последното се спои со напливот на објави преку социјалните медиуми за миграциската политика на ЕУ и нејзините двојни политички аршини. Овој став беше присутен во рамките на медиумскиот дискурс и маргинално во рамките на политичкиот дискурс. Политичката криза се продлабочување па на почетокот на пролетта беа закажани предвремени парламентарни избори и брзо потоа презакажани за некој друг термин.

Пред појавата на Ковид-19, јавноста беше повеќе или помалку свесна за ставовите на главните политичките партии по прашањата поврзани со бегласките и миграциските движења. По прогласување на пандемија, пак, темата базично беше занемарена поради приоритизирање на други прашања.

Во јуни 2020 година започнаа разговорите меѓу политичките партии за изборната рамка. Дебатата за презакажување на предвремените парламентарни избори беше под притисок на непосредната политичка криза која настана есента 2019 година по неуспехот да се обезбеди отворање на пристапните преговорите со ЕУ но засилена со сериозните здравствени проблеми како резултат на пандемијата. Овие случувања создадоа политички амбиент во кој национализмот, ксенофобијата, меѓуетничката нетолеранција беа соодветно очекувани низ целата политичка кампања. Исто така, се очекуваше и анти-бегалска и анти-мигранска реторика.

Бегалските и миграциски движења во 2020 година беа во пораст во текот на истражувачкиот период, како и криумчарење на луѓе кое за жал во неколку случаи резултираше дури и со смртни случаи за кои медиумите редовно известуваа и беа конзумирани и од корисниците на социјалните медиуми.

ПРЕЛИМИНАРНИ ЗАКЛУЧОЦИ

- Генерално, јавноста е слабо информирана за прашања поврзани со бегалците и миграцијата.
- Земено во целина, по прогласувањето на Ковид-19 пандемијата, медиумите не обезбедија постојани и пристапни информации поврзани со бегалците и миграцијата.
- Во текот на презакажаната предизборна кампања, бегалските и миграциски движења се интензивираа и државните власти ја продолжија вонредната состојба во траење од 30 дена по должина на северната и јужната граница, но ова прашање не доминираше во рамки на политичкиот дискурс.
- Порастот на национализам, ксенофобија и говор на омраза во текот на периодот на истражувањето и предизборната кампања беше главно мотивирано од националистичката реторика секојдневно користена од поголемите и помалите политички партии во етничкиот Македонски и етничкиот Албански политички блок, а особено поради барањето на ДУИ за етнички Албанец на позицијата премиер на државата.
- Главната тема на истражувањето – бегалските и миграциски движења, не беа систематски дебатираны, туку грубо расправани од речиси сите партии во политичкиот спектрум на Северна Македонија. Прашањата беа забележително отсутни од агендата на помалите и маргиналните политички партии, дури и во текот на предизборната кампања.
- Социјалните медиуми, истотака, често се користени за да промовираат националистички, популистички и ксенофобични пораки и идеи и според тоа остануваат да бидат фокална алатка за деизнформации која го поклопува и доминира јавниот, медиумскиот и политичкиот дискурс во Северна Македонија.
- Главниот прелиминарен заклучок од истражувачката група е дека јавниот, медиумскиот и политичкиот дискурс во текот на периодот на анализа беа доминирани од автохтони прашања, но појавата на Ковид-19 и одложувањето на предвремените парламентарни избори секако ја комплицираше арена. Ова го објаснува отсутството на поиздржан третман на прашањата поврзани со бегалските и миграциски движења.